

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

Kun tavoitteena on vahvistaa työnteon kannustavuutta suhteessa työttömyysturvaan ja toisaalta vähentää yhteiskunnan jatkuvasti kasvavaa velkataakkaa, niin ymmärrämme muutoksen tavoitteen.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Kun tavoitteena on vahvistaa työnteon kannustavuutta suhteessa työttömyysturvaan ja toisaalta vähentää yhteiskunnan jatkuvasti kasvavaa velkataakkaa, niin ymmärrämme muutoksen tavoitteen.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

Ansioehdon euromääräistäminen oli jo edellisen hallituksen asialistalla, muttei ehtinyt edetä. Nykyjärjestelmä on epätasapuolinen ja jättää huomioimatta esim. alle 18 t/vk olevan työn. Siten euroistus on parempi vaihtoehto, vaikka siihenkin liittyy tasapuolisuushaasteita mm. matalapalkkaisen ja isopalkkaisen työn välillä.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

Palkkatukityö on yksi tukimuoto, jolla pitkäaikaistyöttömiä tai vajaatyökykyisiä saadaan takaisin työelämään. Sitä käytetään esim. sote-aloilla järjestöissä. Emme pidä perusteltuna, ettei palkkatukityötä enää hyväksyttäisi työssäoloehto kerryttäväksi.

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Tätä kohtaa tulee harkita tarkoin. Nykyisen 300 €/kk suojaosuuden etu on ollut se, että se on kannustanut työtöntä pienenkin osa-aikatyön vastaanottamiseen. Suojaosuuden poistolla tavoitellaan lisäkannustinta koko-aikatyön vastaanottamiseen osa-aikaiselle, mutta voiko työn vastaanottokannustinta lisätä ilman, että osa-aikatyön vastaanoton motivoivuus taloudellisesti ei heikentyisi?

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Lapsiluvusta riippuva 150 - 285 € lapsikorotus voi olla vähävaraiselle lapsiperheelle tärkeä tulolähde. Mikäli järjestelmää heikennettäisiin selkeyden ja työn vastaanoton kannustinten lisäämiseksi tältä osin, niin lapsiperheiden riittävästä tuesta pitäisi vastaavasti muuta kautta huolehtia.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Kun tavoitteena on vahvistaa työnteon kannustavuutta suhteessa työttömyysturvaan ja toisaalta vähentää yhteiskunnan jatkuvasti kasvavaa velkataakkaa, niin ymmärrämme muutoksen tavoitteen.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Tulee varmistaa, ettei muutoksilla luoda uusia kannustinloukkoja työn vastaanottamiselle, kun tavoite on päinvastainen.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Riittävän huolellisella vaikutusten seurannalla tulee varmistaa, ettei muutoksilla luoda uusia kannustinloukkoja työn vastaanottamiselle, kun tavoite on päinvastainen.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Ymmärrämme lakiesityksen tavoitteen työn vastaanottamisen kannustavuuden parantamisesta ja siten monen alan, kuten sote-alan, työvoimapulan helpottamisesta sekä yhteiskunnan velkataakan kasvun taittamisesta. Eräät lakiesityksen kohdat vaativat kuitenkin tarkkaa harkintaa, jotta tavoite aidosti toteutuisi, eivätkä seuraukset olisi kohtuuttomia esim. vähävaraisten lapsiperheiden kannalta.

Mänttari Tuomas
Hyvinvointialan liitto